

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 728/2017-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. decembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátskou kanceláriou ALFA LEGAL, s. r. o., Šustekova 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka Mgr. Mária Kodajová, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 1079/2015 z 23. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 1079/2015 z 23. februára 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ *„je fyzická osoba, ktorá sa súdila so žalovanou Slovenskou republiku...“*. Dňa 20. septembra 2006 podal Okresnému súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) žalobu o náhradu škody v sume 3 400 000 Sk s príslušenstvom. Vec bola okresným súdom vedená pod sp. zn. 15 C 121/2006. Okresný súd žalobu sťažovateľa zamietol a Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) jeho rozhodnutie najskôr potvrdil, no sťažovateľ v predmetnej veci podal dovolanie, na podklade ktorého najvyšší súd zrušil rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd následne uznesením sp. zn. 17 Co 284/2014 zo 4. júna 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) rozhodnutie okresného súdu zrušil a konanie zastavil. Sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal dovolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že ho odmietol.

Sťažovateľ uvádza, že *„[ú]stavná sťažnosť smeruje voči tomuto uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Co/1079/2015 zo dňa 23. 2. 2017“*.

Napadnutému uzneseniu sťažovateľ vytýka, že je *„celkom zjavne neodôvodnené, nezákonné a v konečnom dôsledku aj protiústavné z dôvodu, že*

- vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, keď Najvyšší súd SR rigorózne aplikoval ustanovenie § 103 vtedy platného OSP, teda zbytočne skúmal, či sú splnené podmienky na konanie vo veci, pričom vôbec nevzal do úvahy, že už raz bolo vydané rozhodnutie vo veci, a to rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 3. 6. 2010, č. k. 15 C/121/2006 v rozpore s ustanovením vtedy platného ustanovenia § 104 ods. 2 OSP (nemožnosť vydať rozhodnutie ak nie sú splnené podmienky na pokračovanie v konaní). S týmto právnym faktom sa Najvyšší súd SR vôbec nevyporiadal v odôvodnení svojho uznesenia. Sťažovateľ je toho právneho názoru, že podmienky na konanie vo veci boli splnené (poukazuje na všetky vyjadrenia zástupcov žalovanej, ktorí jednoznačne odmietali*

nárok sťažovateľa na náhradu škody, teda bola s nimi predbežne prerokovaná vec sťažovateľa),

- vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, keď Najvyšší súd SR pri posudzovaní otázky možnosti ďalšieho konania neaplikoval príslušné ustanovenie § 104 ods. 2 OSP, teda urobiť vhodné opatrenie, vyzvať zástupcov žalovanej, aby sa vyjadrili k meritu veci, teda k nároku sťažovateľa na náhradu škody, čím by boli splnené podmienky na konanie podľa ustanovenia § 103 OSP. Sťažovateľ je toho názoru, že tak urobil už Okresný súd Trenčín v konaní 15 C/121/2006,

- nesplňa požiadavky na riadne odôvodnenie uznesenia, keďže Najvyšší súd SR sa v odôvodnení Napádaného uznesenia vôbec nevyporiadal s vydaným rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 3. 6. 2010, č. k. 15 C/121/2006, bez bližšieho objasnenia sa vôbec nevysporiadal s tvrdeniami sťažovateľa, s listinnými dôkazmi, teda s materiálou sporu, čím odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdmi. “.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením 7 Co/1079/2015 (správne má byť „7 Cdo 1079/2015“, pozn.) zo dňa 23.2.2017 porušil základné právo [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] štátna príslušnosť SR na súdnu a inú právnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 7 Co/1079/2015 (správne má byť „7 Cdo 1079/2015“, pozn.) zo dňa 23. 2. 2017 a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

Keďže sťažnosť sťažovateľa v predloženom znení neobsahovala všetky zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predpísané náležitosti, ústavný súd prípisom z 20. júna 2017 vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby nedostatky sťažnosti

odstránili. Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila ústavnému súdu 13. júla 2017 podanie spolu s prílohami, ktorým čiastočne odstránili nedostatky sťažnosti.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom predbežného prerokovania bolo sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z dôvodu, že je „*zjavne neodôvodnené, nezákonné a v konečnom dôsledku aj protiústavné*“, pretože vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, nesprávneho právneho posúdenia veci a nespĺňa ani požiadavky na riadne odôvodnenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06). Súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom

právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (m. m. I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, IV. ÚS 113/2014).

Ústavný súd vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Kompetencie ústavného súdu preto nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa ani na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07).

V nadväznosti na to ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 78/07,

IV. ÚS 27/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00).

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku, pretože smerovalo proti uzneseniu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Najvyšší súd totiž po preskúmaní veci zistil, že proti uzneseniu krajského súdu, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie okresného súdu a konanie zastavil, dovolanie nie je prípustné podľa § 239 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“) ani podľa § 237 ods. 1 OSP.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia zhrnul podstatné časti uznesenia krajského súdu a podstatu dovolacej argumentácie sťažovateľa a následne pristúpil k preskúmaniu veci. Podľa najvyššieho súdu *„vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, účinného do 30. júna 2016, dovolací súd postupoval v zmysle uvedeného prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a procesnú prípustnosť podaného dovolania posudzoval v zmysle § 236 O. s. p., § 237 ods. 1 O. s. p. a § 239 O. s. p.*

... Dovoláním je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a konanie zastavené. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Žalobcom napadnuté uznesenie nemá znaky uznesení, ktoré sú uvedené v týchto ustanoveniach.

... Predmetné dovolanie by bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdil a ich existencia ani nevyšla v dovolaní najavo.

... So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa najvyšší súd osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny

postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania...“.

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa toho, že v predmetnom konaní mu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP z dôvodu, že krajský súd zastavil konanie v prejednávanej veci (zároveň pritom zrušil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu) bez toho, aby na takýto postup boli zákonom splnené podmienky, čím zároveň došlo k porušeniu zásady dvojinštančnosti súdneho konania, najvyšší súd uviedol, že „... z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci sa žalobca domáha náhrady škody, ktorá mu mala byť spôsobená orgánmi štátu pri výkone verejnej moci. V predchádzajúcom zrušujúcom uznesení zo dňa 14. novembra 2013, sp. zn. 1 Cdo 134/2011 najvyšší súd vyslovil názor, že predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody predstavuje procesnú podmienku konania v zmysle § 103 O. s. p., a to podmienku odstrániteľnú, ktorou sa súdy oboch inštancií v danom prípade nezaoberali. Pritom súdna prax už dávnejšie dospela k záveru, že pokiaľ poškodený uplatní nárok na náhradu škody na súde bez toho, aby ho vopred prerokoval s príslušným orgánom, nemôže súd žalobu zamietnuť, avšak ani konanie bez ďalšieho zastaviť, ale má poškodeného (žalobcu) vyzvať na odstránenie nedostatku tejto podmienky s určením primeranej lehoty. Až v prípade, že by sa táto výzva minula účinkom, prichádza do úvahy zastavenie konania podľa § 104 ods. 2 posledná veta O. s. p. (k tomu porovnaj R 28/1978 a R 20/1981). Pokiaľ v ďalšom konaní krajský súd postupoval v súlade s vyššie uvedeným, t. j. žalobcu vyzval, aby doručil listiny, z ktorých vyplýva, že príslušné orgány v danej veci požiadal o predbežné prerokovanie svojho nároku, ktorý v prejednávanej veci uplatňuje a po ich nedoručení konanie zastavil pri súčasnom zrušení napadnutého rozsudku, neodňal tým podľa názoru dovolacieho súdu žalobcovi možnosť konať pred súdom, pretože na tento postup bol zákonný dôvod. Nedošlo tým ani k porušeniu zásady dvojinštančnosti súdneho konania, keďže v zmysle ustanovenia § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady rozhodovania vo veci samej a súd ich skúma *ex offio*, preto ak súd po ich preskúmaní dôjde k záveru, že v konaní ide o taký ich nedostatok, ktorý nemožno odstrániť, konanie zastaví podľa § 104 O. s. p. (k tomu porovnaj uznesenie najvyššieho súdu

z 23. júna 2011, sp. zn. 4 Cdo 21/2011). Zákon nestanovuje, že skúmanie podmienok konania prebieha výlučne v prvoinštančnom konaní (čo zákonodarca vyjadril pri formulácii ustanovenia § 103 O. s. p... kedykoľvek za konania...), a preto k zastaveniu konania (za splnenia zákonom stanovených podmienok) mohol pristúpiť aj súd druhej inštancie, tak ako v danom prípade.“.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že vo veci konajúce súdy v nedostatočnom rozsahu vykonali dokazovanie, nezrejmili si všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie vo veci samej, najvyšší súd uvádza: *«... podľa právnej úpravy do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. nezakladalo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V týchto súvislostiach najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97). Právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky neznamena ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony (I. ÚS 50/04).“*

Najvyšší súd z obsahu dovolania sťažovateľa vyvodil, že sťažovateľ *„odňatie možnosti konať pred súdom vidí aj v tom, že rozhodnutia súdov oboch inšancií sú založené na nedostatočných dôvodoch, sú arbitrárne a preto neprijateľné, čím v podstate namieta aj nedostatok ich odôvodnenia“*. Podľa názoru najvyššieho súdu bolo k tomu potrebné uviesť, že *«judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) už dávnejšie považuje*

nepreskúmateľnosť rozhodnutia za „inú vadu konania“, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (vid' napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015). Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. V tejto ale odvolací súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k zrušeniu rozsudku súdu prvej inštancie a k zastaveniu konania, spravujúc sa pritom právnym názorom najvyššieho súdu, ktorý bol preň záväzný (§ 243d ods. 1 O. s. p.), preto nebol dôvod na postup podľa druhej vety citovaného stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V danom prípade dovolaním napadnuté rozhodnutie splňa náležitosti požadované zákonom a žalobca preto nedôvodne argumentuje, že uznesenie odvolacieho súdu je arbitrárne. Napokon treba dodať, že za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd (nerozhodol) a neodôvodnil svoje uznesenie podľa predstáv žalobcu.».

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa toho, že uznesenie krajského súdu spočíva aj na nesprávnom právnom posúdení veci, najvyšší súd uviedol: „... Keďže však žalobca

uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (účinného do 30. júna 2016) v dovolaní, ktoré nebolo procesné prípustné, nemohol by dovolací súd podrobiť napadnuté uznesenie posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov. Nesprávne právne posúdenie veci bolo síce relevantným dovolacím dôvodom v tom zmysle, že ho bolo možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (pozri § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. účinný do 30. júna 2016), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladalo (pozri R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nešlo totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. To isté sa týkalo aj tzv. inej vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. účinný do 30. júna 2016.“

Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Vychádzajúc z citovaných častí napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, prihliadajúc aj na obsah dovolania sťažovateľa, ktoré doručil ústavnému súdu, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v napadnutom uznesení v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016, ako aj ustanoveniami Civilného sporového poriadku odôvodnil, prečo bolo dovolanie proti uzneseniu krajského súdu neprípustné, pričom nezotrval len na formálnom posudzovaní podmienok prípustnosti, ale adekvátnym spôsobom reagoval aj na jednotlivé námietky sťažovateľa, s ktorými sa následne aj ústavné akceptovateľným spôsobom vysporiadal. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu tak podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené, nezákonné či protiústavné, ako to tvrdí sťažovateľ.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju judikatúru, podľa ktorej postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi

v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu vyjadreného v čl. 46 ods. 1 ústavy (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietnuť sťažnosť sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09).

Keďže ústavný súd v predmetnej veci nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec tejto časti uznesenia ústavný súd poznamenáva, že argumentáciu sťažovateľa tvorili aj námietky založené na tvrdení o nezákonnosti rozhodnutia okresného súdu, ktorý vo veci sťažovateľa síce konal, no podľa jeho názoru vo veci nesprávne rozhodol, ako aj vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu, ktorý rozhodnutie okresného súdu zrušil a v rozpore so zákonom konanie zastavil. Zo znenia petitu, ktorý bol pre ústavný súd pri posudzovaní námietok sťažovateľa určujúci, však vyplýva, že sťažovateľ v petite svojej sťažnosti tieto rozhodnutia okresného súdu ani krajského súdu nenamieta. Ústavný súd,

ktorý je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania (petitom), sa preto týmito námietkami ani nemohol zaoberať.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, vo svojej sťažnosti žiada vysloviť aj porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu. V odôvodnení jeho sťažnosti však absentuje argumentácia, ktorou by odôvodnili namietané porušenie označeného práva vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, prípadne inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.). Vznesenie takýchto námietok podľa názoru ústavného súdu podanie sťažovateľa neobsahuje napriek tomu, ako už bolo uvedené, že svoju sťažnosť koncipoval prostredníctvom kvalifikovanej právnej zástupkyne.

Ústavný súd preto konštatuje, že subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho označeného práva nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k jeho namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by umožnili prijatie takéhoto záveru aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie. Nedostatok odôvodnenia ma významné procesné dôsledky.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej ústavný súd nie je povinný odstraňovať nedostatky zákonom predpísaných náležitostí z úradnej povinnosti.

Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 159/2010).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 252/09, IV. ÚS 159/2010, II. ÚS 522/2014).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol už pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2017